

Ethical & Legal Issues for Primary Medical Care

สภาการพยาบาล
งานประชาสัมพันธ์

พยาบาลวิชาชีพ
LICENSED NURSE

- สามารถรักษาโรค หรือกลุ่มอาการได้ 32 รายการ โดยหากจำเป็นต้องให้ยา ให้ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข โดยมีรายการยา 17 กลุ่ม (52 รายการ)

พยาบาลเวชปฏิบัติ
NURSE PRACTITIONERS

- สามารถรักษาได้เช่นเดียวกับพยาบาลวิชาชีพ และยังสามารถให้ยาตามรายการและการวินิจฉัย สำหรับพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป โดยมีรายการยา 18 กลุ่ม และสารวินิจฉัยอีก 1 กลุ่ม (120 รายการ)

พยาบาลกับการใช้ยา รักษาโรคเบื้องต้น

เป็นไปตามกฎหมายวิชาชีพและประกาศสภาการพยาบาล
"เรื่องกำหนดรายการยาและสารวินิจฉัยสำหรับพยาบาลวิชาชีพ และพยาบาลเวชปฏิบัติในมรรักษาโรคเบื้องต้น พ.ศ.2565"

รศ. ดร. แสงทอง ชีระทองคำ RN, Ph.D. (Nursing), Dip. ACNP

โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

Outline

- * จริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาเบื้องต้น
- * วิเคราะห์ประเด็นปัญหาทางจริยธรรมและกฎหมายในการรักษาเบื้องต้น

จริยธรรม

การทำประโยชน์ การไม่ทำ
อันตราย การเคารพเอกสิทธิ์
การบอกความจริง ความ
ยุติธรรม ความซื่อสัตย์

พยาบาลวิชาชีพ

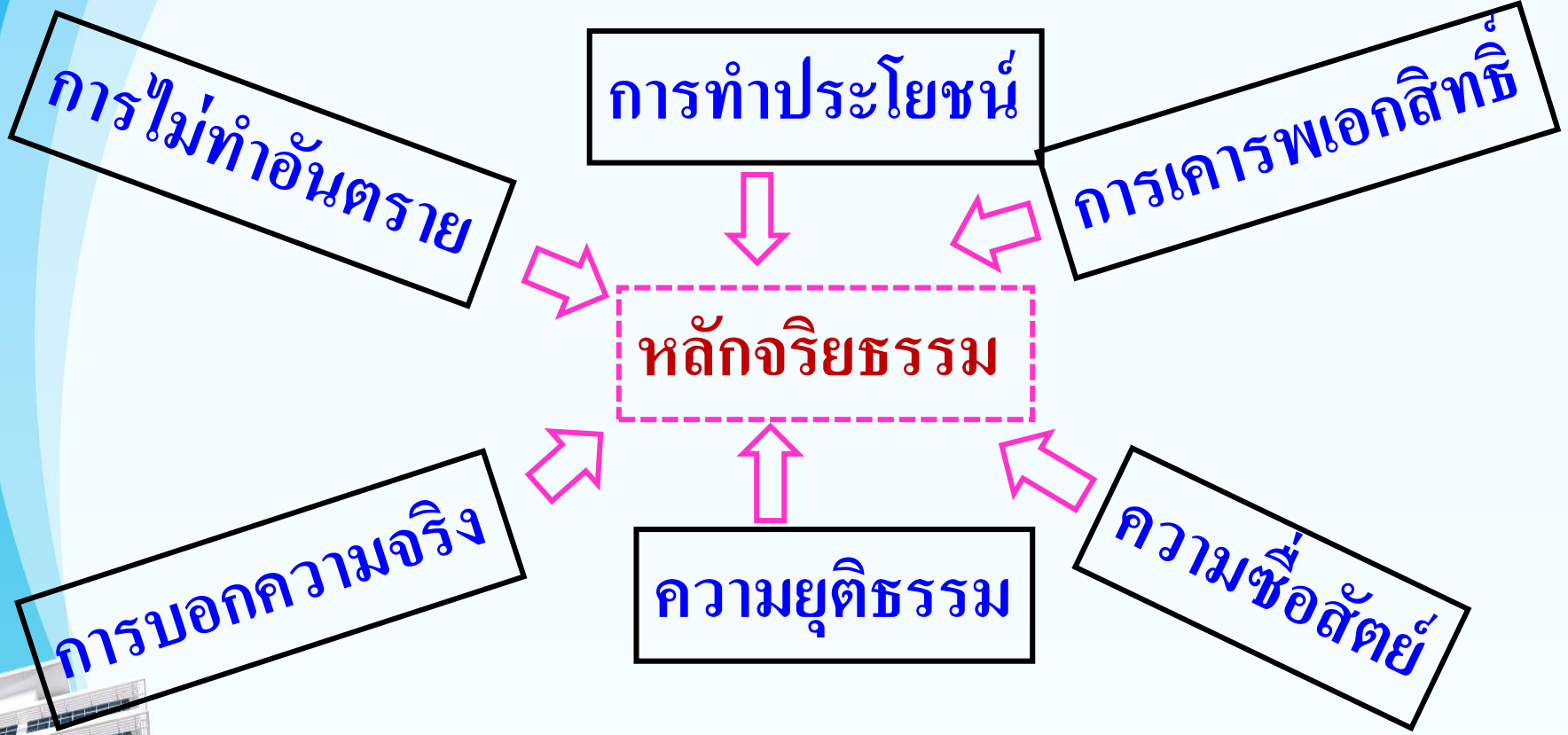
สิทธิผู้ป่วย

มาตรฐานวิชาชีพ

Safety vs Service Mind

กฎหมาย

แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

หลักจริยธรรม

❖ การทำประโยชน์ (Beneficence)

- ☀ การส่งเสริมสิ่งที่ดี ป้องกันอันตราย นำสิ่งที่เป็นอันตรายออกไป
- ☀ ประโยชน์ต่อผู้ป่วยมากกว่าอันตราย

❖ การไม่ทำอันตราย (Non-maleficence)

- ☀ การไม่นำสิ่งเลวร้าย/ อันตรายมาสู่บุคคลอื่น (do no harm)
- ☀ มีหน้าที่โดยตรง แต่ละเลยต่อหน้าที่ บุคคลได้รับอันตราย และอันตรายมีสาเหตุจากการละเลยหน้าที่

แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

หลักจริยธรรม

❖ การบอกความจริง (Veracity/ telling truth)

- ☀ ให้ข้อมูลที่เป็นจริง ตามหน้าที่ของตน
- ☀ ใช้ทักษะแจ้งข่าว ปรึกษา ประคับประคองจิตใจ คำนึงถึงความพร้อมของผู้ป่วย
  - บอกทั้งหมด บางส่วน หรือ ชลอการบอกความจริง

❖ การเคารพเอกลิทธิ/ ความเป็นอิสระ (Respect of autonomy)

- ☀ ได้รับข้อมูลถูกต้อง พอเพียง
- ☀ อิสระที่จะตัดสินใจตามคุณค่า และความเชื่อของตน
  - ความต้องการครั้งสุดท้ายของชีวิต (Living wills)
  - การให้ความยินยอม เมื่อได้รับคำบอกกล่าว (informed consent)

กฎหมายสุขภาพแห่งชาติ
มาตรา 8, 12

เมตตามรณะ (active euthanasia)

ให้ผู้ป่วยจากไปอย่างสงบตาม
ธรรมชาติ (passive euthanasia)

หลักจริยธรรม

❖ ความยุติธรรม (Justice)

- ☀ สิ่งที่เท่ากัน ต้องได้รับการปฏิบัติเหมือนกัน เสมอภาค
- ☀ พิจารณาตามความต้องการ ความดี การกระทำ และคุณค่าในสังคม
- ☀ การใช้เทคโนโลยี การจัดสรรทรัพยากร และการบริการต่างๆ -> เติงอวัยวะบริจาค

❖ ความซื่อสัตย์ (Fidelity)

- ☀ การรักษาสัญญา (loyalty) -> ความปลอดภัย
  - หลักการบอกความจริงและการทำประโยชน์
- ☀ การปกปิดความลับ (confidentiality)

กฎหมายสุขภาพแห่งชาติ มาตรา 7

แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

แนวคิดทางจริยธรรมสำหรับการบริการพยาบาล

❖ การทำหน้าที่แทน (Advocacy)

✦ ช่วยให้ผู้อื่นได้ประโยชน์

✦ การพิทักษ์สิทธิ การตัดสินใจ และการกระทำแทนเพื่อประโยชน์

❖ ความรับผิดชอบ (Accountability/ Responsibility)

✦ ผู้ป่วย ผู้ร่วมวิชาชีพ/ ร่วมงาน สังคม ประเทศ

แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

แนวคิดทางจริยธรรมสำหรับการบริการพยาบาล

❖ ความร่วมมือ (Cooperation)

✦ ระหว่างทีมสุขภาพ ประชาชน เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น

❖ ความเอื้ออาทร (Caring)

✦ สร้างสัมพันธภาพ เอาใจเขามาใส่ใจเรา

✦ ความเกื้อกูล ความมีน้ำใจ และเมตตากรุณา

✦ ตระหนักในคุณค่าของบุคคล ปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

กฎหมายกับการรักษาเบื้องต้น

เจ็บป่วย “ฉุกเฉินวิกฤต” มีสิทธิทุกที่
“โดยไม่ต้องสำรองจ่าย”

รู้จักสิทธิ UCEP

สิทธิ UCEP คือ (Universal Coverage for Emergency Patients)
สิทธิการรักษาฉุกเฉินไม่เสียค่าใช้จ่าย ผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต ไร้ความสามารถ ที่โรงพยาบาลทุกแห่งที่มีผู้เสียค่าลงทะเบียนค่ารักษาพยาบาลไว้แล้ว สามารถขอรับบริการฉุกเฉินได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง

สายด่วนกองทัพบกตามสิทธิการรักษา

 สายด่วน 1330

 สายด่วน 1506

 โทร. 800.800.02-872-1669

โรคมะเร็ง

รับบริการที่ไหนก็ได้ที่พร้อม*

โรคมะเร็งรับบริการที่ไหนก็ได้ที่พร้อม

กฎหมายสำคัญสำหรับการรักษาเบื้องต้น

พยาบาลวิชาชีพ

กฎหมายวิชาชีพการพยาบาลฯ

ข้อบังคับสภาการพยาบาล

- ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล พ.ศ. 2564 -> ขอบเขต
- การสืบสวน สอบสวน จริยธรรมในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล พ.ศ. 2561 -> ความผิดคดี จริยธรรมทางการพยาบาล

กฎหมายแพ่ง:

ค่าสินไหมทดแทน
กฎหมายวิธีพิจารณา
คุ้มครองผู้บริโภค

กฎหมายสถานพยาบาล พ.ศ. 2541

กฎหมายยา พ.ศ. 2510

กฎหมายอาญา:

จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน ประหาร

สภาการพยาบาล, 2564; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

กิจกรรมการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไข
ในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2564

การพยาบาล

- ให้อาตามแผนการรักษา
- ประชุมพยาบาล
- หัตถการต่างๆ

การผดุงครรภ์

การพยาบาลมารดาและ
ทารก เฉพาะรายที่ตั้งครรภ์
ปกติ และคลอดปกติ

RN/ NP/ APN

-การรักษาโรคเบื้องต้น

ยา ??

สภาการพยาบาล, 2564; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

* หมวด 1 หมวดทั่วไป

- การรักษาโรคเบื้องต้น การเจ็บป่วยฉุกเฉิน การเจ็บป่วยวิกฤต
- การปฐมพยาบาล การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค

* หมวด 2 การประกอบวิชาชีพการพยาบาล -> กระบวนการพยาบาล

- การกระทำต่อร่างกายและจิตใจของบุคคล
- การสอน การแนะนำ การให้คำปรึกษาและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ
- การปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาล และ/หรือ แผนการรักษา
- การพยาบาลที่บ้านและส่งเสริมความสามารถของบุคคล ครอบครัว และชุมชน

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2564/E/053/T_0028.PDF

สภาการพยาบาล, 2564; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

การรักษาโรคเบื้องต้น -> กระบวนการ ประเมินภาวะสุขภาพ ทั้ง
การซักประวัติ การตรวจร่างกาย การวินิจฉัยแยกโรค การรักษา
โรคและการบาดเจ็บ การป้องกันโรค รวมถึง การปฐมพยาบาล
เพื่อการแก้ปัญหา ความเจ็บป่วย บรรเทาความรุนแรง หรืออาการ
ของโรค เพื่อให้ผู้ป่วย พ้นภาวะการเจ็บป่วยหรือภาวะวิกฤต

สภาการพยาบาล, 2564; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

- * หมวด 2 การประกอบวิชาชีพการพยาบาล ส่วนที่ 1 การพยาบาล
  - ❖ ให้อยู่ตามแผนการรักษา / การรักษาโรคเบื้องต้น หรือ / ปฐมพยาบาล
  - ❖ ห้ามให้ยา หรือสารละลายในช่องรอบเยื่อไขสันหลัง หรือ ช่องไขสันหลัง หรือสายสวนทางหลอดเลือดดำส่วนกลาง (Peripherally Inserted Central Catheter) และช่องทางอื่น
  - ❖ ห้ามให้ยา หรือสารละลาย หรือสารที่เกี่ยวข้องกับรังสีวินิจฉัย และยาอื่น

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

* หมวด 2 การประกอบวิชาชีพการพยาบาล: ส่วนที่ 2 หัตถการ

❖ การทำแผล การตกแต่งบาดแผล

❖ การเย็บแผล ขนาดเล็กไม่เกินชั้นเนื้อเยื่อไขมันใต้ผิวหนัง การตัดไหม

❖ การดูแลรักษาบาดแผลใหม่ แผลน้ำร้อนลวก หรือสารเคมี ไม่เกินระดับ ๒ ของแผลใหม่

❖ การผ่าตัดเอาสิ่งแปลกปลอม การผ่าตัดฝี การผ่าตัดตาปลา การเลาะก้อนใต้ผิวหนังในตำแหน่งที่ไม่อันตรายต่ออวัยวะสำคัญของร่างกายโดยฉีดยาชา

❖ การถอดเล็บ การจี้นิ้วหรือจี้ตาปลา โดยฉีดยาชา

❖ การให้ออกซิเจน

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

★ หมวด 2 การประกอบวิชาชีพการพยาบาล: ส่วนที่ 2 หัตถการ

- การให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ
- การให้ยาทางปาก ผิวหนัง หลอดเลือดดำ หรือช่องทางอื่น ๆ
- การให้เลือด

ตามแผนการรักษา /
สภาการพยาบาล

➤ การสอดใส่สายยางในกระเพาะอาหาร เพื่อให้อาหาร ให้น้ำ
หรือล้างกระเพาะอาหาร

➤ การเปิดทางเดินหายใจให้โล่งด้วยการดูดเสมหะ การเคาะปอด

➤ การช่วยฟื้นคืนชีพ

➤ การเช็ดตา ล้างตา (Eye irrigation) หยอดตา ป้ายตา ปิดตา หรือการล้างจมูก

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

* หมวด 2 การประกอบวิชาชีพการพยาบาล: ส่วนที่ 2 หัตถการ

❖ การสวนปัสสาวะ หรือการเปลี่ยนสายสวนปัสสาวะ

❖ การสวนทางทวารหนัก ในรายที่ไม่มีข้อบ่งชี้อันตราย

❖ การคาน หรือการใส่ฝือก ชั่วคราว

❖ การเจาะเก็บตัวอย่างเลือดจากหลอดเลือดดำส่วนปลาย หรือปลายนิ้ว
หรือสารคัดหลั่ง เพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ

❖ หัตถการอื่น ๆ ตามที่สภาการพยาบาลประกาศกำหนด

สภาการพยาบาล, 2564; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

□ หมวด 3 การรักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรค

* พยาบาลวิชาชีพ รักษาโรคเบื้องต้น 32 โรค/ อาการ

* **NP & APN** การพยาบาล การรักษาโรคเบื้องต้นและหัตถการ ในสาขาที่
ผ่านการศึกษา ฝึกอบรม ตามข้อบังคับหรือประกาศสภาการพยาบาล

* กระทำการรักษาโรคเบื้องต้นตามข้อกำหนดของสภาการพยาบาลในการ
รักษาโรคเบื้องต้นและการให้ภูมิคุ้มกันโรค

❖ ตรวจสอบวินิจฉัยและบำบัดรักษาโรคตามมาตรฐาน

❖ ส่งต่อผู้ป่วย ติดตามผลการรักษา

* ใช้ยาตามคู่มือการใช้ยาที่สภาการพยาบาลกำหนด

* ให้ภูมิคุ้มกันตามกระทรวงสาธารณสุขกำหนด

* บันทึกรายงานการตรวจรักษาตามจริง

สภาการพยาบาล, 2564; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

- ✧ หมวด 4 การประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์
  - ❖ การพยาบาลก่อนการตั้งครรภ์ ระยะตั้งครรภ์
  - ❖ การพยาบาลระยะคลอด
  - ❖ การพยาบาลมารดาและทารก ระยะหลังคลอด
  - ❖ การวางแผนครอบครัวและการคัดกรองมารดาทารก
  - ❖ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคแก่มารดา ทารก และเด็ก

สภาการพยาบาล, 2564; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

ข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ตามข้อบังคับสภาการพยาบาล พ. ศ. 2564

การรักษาโรคเบื้องต้น

๑๐.๑	ไข้ตัวร้อน	๑๐.๑๘	โรคพยาธิลำไส้
๑๐.๒	ไข้และมีผื่นหรือจุด	๑๐.๑๙	โรคบิด
๑๐.๓	ไข้จับสั่น	๑๐.๒๐	โรคไข้หวัด
๑๐.๔	ไอ	๑๐.๒๑	โรคหัด
๑๐.๕	ปวดศีรษะ	๑๐.๒๒	โรคสุกใส
๑๐.๖	ปวดเมื่อย	๑๐.๒๓	โรคคางทูม
๑๐.๗	ปวดหลัง	๑๐.๒๔	โรคไอกกรน
๑๐.๘	ปวดเอว	๑๐.๒๕	โรคผิวหนังเห็บขา
๑๐.๙	ปวดท้อง	๑๐.๒๖	ปวดฟัน
๑๐.๑๐	ท้องผูก	๑๐.๒๗	เหงือกอักเสบ
๑๐.๑๑	ท้องเดิน	๑๐.๒๘	เจ็บตา
๑๐.๑๒	คลื่นไส้อาเจียน	๑๐.๒๙	เจ็บหู
๑๐.๑๓	การอักเสบต่าง ๆ	๑๐.๓๐	โรคติดต่อตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
๑๐.๑๔	โลหิตจาง	๑๐.๓๑	ภาวะแท้งคุกคามหรือหลังแท้งแล้ว
๑๐.๑๕	ตีขี้มัน	๑๐.๓๒	การให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่บุคคลทั่วไป หญิงมีครรภ์ หญิงหลังคลอด ทารกและเด็ก
๑๐.๑๖	โรคขาดสารอาหาร	๑๐.๓๓	ความเจ็บป่วยอื่น ๆ ตามที่สภาการพยาบาลประกาศกำหนด
๑๐.๑๗	อาหารเป็นพิษ		

ประกาศรายการยา RN & NP

[https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/T_0036\(3\).PDF](https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/T_0036(3).PDF)

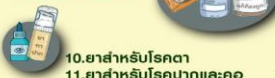
พยาบาลวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลชั้นหนึ่ง หรือ ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง

สามารถรักษาโรค หรือกลุ่มอาการได้ 32 รายการ โดยหากจำเป็นต้องใช้ยา ให้ใช้ยาสามัญประจำบ้านแพณปัจจุบัน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข โดยมีรายการยา 17 กลุ่ม

1. ยาแก้ปวดท้องท้องอืดท้องขึ้นท้องเฟ้อ
2. ยาแก้ท้องเสีย
3. ยาระบาย
4. ยาถ่ายพยาธิลำไส้

10. ยาสำหรับโรคตา
11. ยาสำหรับโรคปากและคอ

16. ยาบำรุงร่างกาย
17. อื่นๆตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขหรือประกาศสภาการพยาบาล

5. ยาระบายปวดลดไข้
6. ยาแก้แพ้ ลดน้ำมูก
7. ยาแก้ไอ ขับเสมหะ
8. ยานอนหรือยาแก้จุกเสียด หน้ามืด คัดงูก
9. ยาแก้เมาเรือ เมาเรือ

12. ยาใส่แผล ล้างแผล
13. ยารักษาแผลติดเชื้อ ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก
14. ยานอนหรือยาแก้จุกเสียด หน้ามืด คัดงูก
15. ยาสำหรับโรคผิวหนัง

เป็นไปตามกฎหมายวิชาชีพและประกาศสภาการพยาบาล
"เรื่องกำหนดรายการยาและสารวินิจฉัยสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
และพยาบาลผดุงครรภ์ในการรักษาโรคเบื้องต้น พ.ศ.2565"

สภาการพยาบาล
งานประชาสัมพันธ์

สภาการพยาบาล
งานประชาสัมพันธ์

พยาบาลเวชปฏิบัติ

หมายถึง พยาบาลวิชาชีพ ที่ผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การศึกษาระดับบัณฑิต) หรือ สำเร็จการศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน จากสถาบันที่ได้รับการรับรอง จากสภาการพยาบาลและขึ้นทะเบียนแล้ว

"พยาบาลเวชปฏิบัติ" สามารถรักษาโรค หรือกลุ่มอาการได้เช่นเดียวกับพยาบาลวิชาชีพ และยังสามารถใช้ยา ตามรายการและสารวินิจฉัย สำหรับพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การศึกษาระดับบัณฑิต) โดยมีรายการยา 18 กลุ่ม และสารวินิจฉัยอีก 1 กลุ่ม ซึ่งเป็นการเพิ่มปริมาณและรายการนอกกฎเกณฑ์ฉุกเฉิน ให้ดีดยาได้ตามที่ระบุในรายการ

พยาบาลกับการใช้ยา รักษาโรคเบื้องต้น

1. ยาแก้ปวดลดไข้และยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์
2. ยาแก้แพ้
3. ยาแก้แพ้เฉียบพลัน / ช็อก
4. กลุ่มยาระบบทางเดินหายใจ
5. ยาระบบทางเดินอาหาร
6. วิตามินและเกลือแร่
7. ยาบำรุงโลหิต
8. ยาถ่ายพยาธิ
9. ยาปฏิชีวนะหรือยาต้านจุลชีพ
10. ยาระดับตกลูก
11. ยาทาภายนอก/ยาหยอดตา
12. ยาสมุนไพร
13. ยาชาเฉพาะที่
14. กลุ่มน้ำยาฆ่าเชื้อ
15. กลุ่มโกลตาและสารน้ำ
16. กลุ่มกำเียน
17. วิตามิน (ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข)

18. ยาที่ใช้ในกรณีให้เพิ่มเติมตามแผนการรักษาของแพทย์ ได้แก่ ยาลดความดัน ยาเบาหวาน ยาลดไขมันยาโรคหัวใจ ยาโรคหัวใจ/โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง Antithyroid / Thyroid hormone ยาโรคหัวใจหัวใจขาดเลือด ยาอนาโบล ฟอนคลายความเครียด แก้ซึมเศร้า ยาไมเกรน ยาแก้เวียน

19. กลุ่มสารวินิจฉัย เพื่อตรวจวินิจฉัยแยกโรคมี 3 รายการ ดังนี้
ชุดวินิจฉัยการตั้งครรภ์
แถบตรวจหาอุจจาระและปัสสาวะในปัสสาวะ
แถบวัดระดับน้ำตาลในเลือดจากปลายนิ้ว
20. อื่นๆตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขและประกาศสภาการพยาบาล

เป็นไปตามกฎหมายวิชาชีพและประกาศสภาการพยาบาล
"เรื่องกำหนดรายการยาและสารวินิจฉัยสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
และพยาบาลเวชปฏิบัติในการรักษาโรคเบื้องต้น พ.ศ.2565"

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541

คลินิกพยาบาล

กว่า 6,800 แห่ง

ความหมายสถานพยาบาล

- ✌ สถานที่รวมถึงยานพาหนะที่จัดไว้ เพื่อประกอบโรคศิลปะตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ หรือการประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพนั้น ๆ โดยกระทำเป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ (มาตรา 4)
- ✌ ไม่รวมถึง ร้านขายยาตามกฎหมายยา สถานพยาบาลรัฐ (มาตรา 4) -> ฐานะ

เอกชน

สถานพยาบาลที่ได้รับการ ยกเว้น ตามกฎหมายสถานพยาบาล

- ** จัดสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ พนักงาน ลูกจ้าง ไม่หวังผลกำไร
- ** ยานพาหนะในการออกบริการเคลื่อนที่ชั่วคราว เพื่อช่วยเหลือ และไม่เก็บค่าบริการ
- ** ยานพาหนะของสถานพยาบาลที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ออกบริการสุขภาพ พนักงาน นักศึกษา ตามสัญญาประกันสุขภาพ
- ** สถานพยาบาล ณ ที่บ้านผู้ป่วย เพราะไม่สามารถมารับบริการ ไม่ได้กระทำเป็นปกติธุระ

ประเภทสถานพยาบาล

ไม่รับผู้ป่วยค้างคืน

รับผู้ป่วยค้างคืน

คลินิก

โรงพยาบาล

ขนาดใหญ่ > 90
ขนาดกลาง- 31-90
ขนาดเล็ก ≤ 30

คลินิกการพยาบาล
และการผดุงครรภ์

คลินิกเฉพาะ
ทางการพยาบาล
และการผดุงครรภ์
(APN)

รพ. การพยาบาล
และการผดุงครรภ์

ใบอนุญาตในการเปิดคลินิก

พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. 2541

คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ใบอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาล

ใบอนุญาตดำเนินการสถานพยาบาล

ไม่มี

มี

มี

ไม่มี

ผิดกฎหมายสถานพยาบาล

ดำเนินการนอกเหนือ
จากที่ขออนุญาต

บทบาทหน้าที่พยาบาลที่ขอเปิดคลินิกการพยาบาล

- ◉ จัดให้มีผู้ดำเนินการสถานพยาบาล ทำหน้าที่ควบคุม ดูแลและรับผิดชอบในการดำเนินการสถานพยาบาล
- ◉ ควบคุมและดูแลให้ผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล ปฏิบัติตามกฎหมาย
- ◉ ควบคุมและดูแลการประกอบกิจการสถานพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- ◉ ควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยซึ่งอยู่ในอันตราย และจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน
- ◉ ควบคุมดูแลมิให้มีการใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่น ใช้สถานพยาบาลประกอบกิจการผิดประเภท

แสงทองคลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์

แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์

<https://www.youtube.com/watch?v=vtFZ3dliuHs>

คัดกรอง NCD เชิงรุก !

คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์

สปสช. เชิญชวน

'คลินิกการพยาบาล และการผดุงครรภ์'

สมัครร่วมบริการสุขภาพปฐมภูมิ ระบบบัตรทอง

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เชิญชวน "คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์" ทั่วประเทศ ร่วมเป็น "หน่วยบริการระบบบัตรทอง" ดูแลสุขภาพคนไทย เพิ่มเข้าถึงบริการสุขภาพปฐมภูมิและสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

คุณสมบัติ คลินิกการพยาบาลฯ ที่ต้องการสมัคร

1. ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ และดำเนินการสถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล
2. เปิดให้บริการอย่างน้อย 40 ชม./สัปดาห์
3. มีพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานตลอดเวลาที่เปิดให้บริการอย่างน้อย 1 คน
4. ให้บริการตามมาตรฐานวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ขอบเขตการให้บริการ

สำหรับผู้มีสิทธิบัตรทอง

- บริการให้ยาตามแผนการรักษาของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ทั้งกรณียาพินและยาฉีด
- บริการพยาบาลพื้นฐาน อาทิ ทำแผล บริการใส่สายยางให้อาหาร บริการใส่สายสวนปัสสาวะ
- บริการดูแลสุขภาพผู้ป่วยที่บ้าน บริการคัดกรองโรคเบาหวาน/ความดันโลหิตสูงและปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจ พร้อมให้คำแนะนำเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

สำหรับประชาชนไทยทุกสิทธิ

บริการฝากครรภ์
(ยกเว้นฝากครรภ์ครั้งแรก และแพทย์วินิจฉัยแล้วไม่ใช้ครรภ์เสี่ยง)
ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดรับประทาน
และ**บริการถุงยางอนามัย**
(ตามความสมัครใจ)

คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์
ที่สนใจสามารถดูรายละเอียดโทรสอบถามเพิ่มเติมได้ที่

ผู้ประสานงานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์
สปสช.เขต 1-13 โดยดูรายชื่อได้ที่เว็บไซต์ สปสช.
www.nhso.go.th หรือสแกน

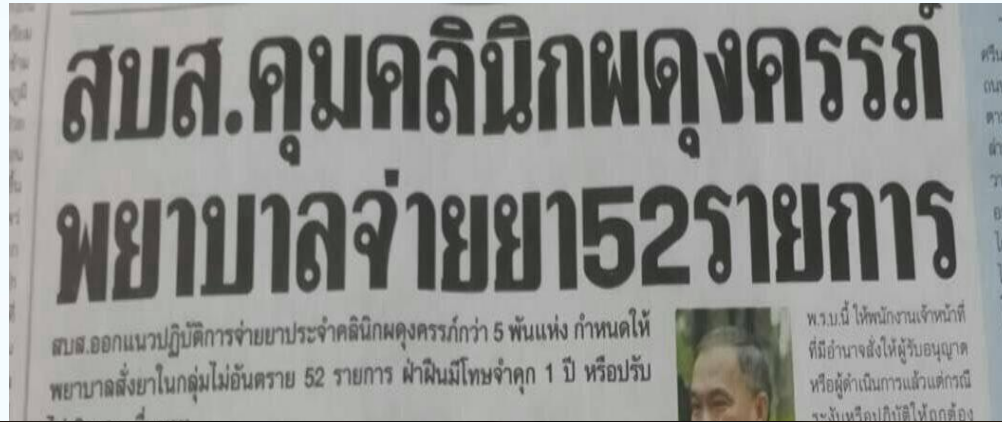
สปสช.
สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สายด่วน สปสช.
1330
www.rti.go.th

create: 19/01/22

พยาบาลจ่ายยาได้ใหม่

พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับยา

การขายยา -> ขาย จำหน่าย จ่าย แจก

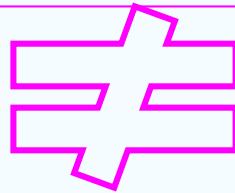
- * ห้ามมิให้ผู้ใดผลิต ขาย นำ หรือสั่ง ยาแผนปัจจุบัน เข้าประเทศ (มาตรา 12)
- * ข้อยกเว้น (มาตรา 13)
  - ❖ การนำยาติดตัวเข้ามาในราชอาณาจักร ไม่เกินใช้เฉพาะตนในสามสิบวัน
  - ❖ การผลิต/ นำ/ สั่งยา/ขายยา โดยกระทรวง ทบวง กรม ในหน้าที่ป้องกันหรือบำบัดโรค สภากาชาด ไทย และองค์การเภสัชกรรม
  - ❖ การขายยาสมุนไพรที่ไม่ใช่ยาอันตราย การขายยาสามัญประจำบ้าน (52 รายการ)
  - ❖ การขายยา ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบการวิชาชีพทันตกรรม สัตวแพทย์ ขายเฉพาะสำหรับผู้ป่วยของตน
- * ได้รับอนุญาต จากเลขาธิการ อย. หรือ ผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 4)

(คณะกรรมการอาหารและยา, 2510; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566)

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับยา

พยาบาลขายยาแผนปัจจุบันเฉพาะยาบรรจุเสร็จ ที่ไม่ใช่ยา
อันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ (มาตรา 22) (ขย. 2)

การใช้ยาตามการรักษาเบื้องต้น

(คณะกรรมการอาหารและยา, 2510; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566)

ระเบียบมาตรฐานสุขภาพ ประกอบวิชาชีพเวชกรรมฯ

พ.ศ. 2539 -> รัฐ ภายใต้วินิจฉัย

พ.ศ. 2545 -> รัฐ เอกชน NP อิสระ

พ.ร.บ.วิชาชีพ
เวชกรรม

PMC
& ยา

พ.ร.บ.วิชาชีพ
เภสัชกรรม

พ.ร.บ. ยา

พ.ร.บ. วิชาชีพการ

พยาบาลและการผดุงครรภ์

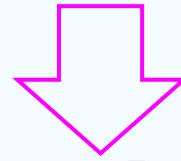
ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วย
ข้อจำกัดและเงื่อนไข พ.ศ. 2564
ส่วนที่ 3 การรักษาเบื้องต้น

(คณะกรรมการอาหารและยา, 2510; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566)

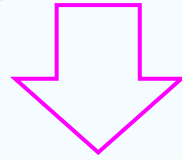

การจ่ายยาของพยาบาล

ยาสามัญประจำบ้าน

ยา 18 กลุ่ม และกลุ่มสารวินิจฉัย

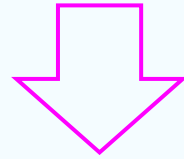
120 รายการ จ่ายโดยพยาบาลเวชปฏิบัติ

(คณะกรรมการอาหารและยา, 2510; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566)

การจ่ายยาของพยาบาล

การใช้ยาอย่างสมเหตุผล

การจ่ายยาของพยาบาล

* ยารับประทาน

- ❖ ยาแก้ปวด ลดไข้ และยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์
- ❖ ยาแก้แพ้ ยาระบบทางเดินหายใจ ยาระบบทางเดินอาหาร
- ❖ วิตามินและเกลือแร่ ยาบำรุงโลหิต ยาสมุนไพร
- ❖ ยาถ่ายพยาธิ ยาปฏิชีวนะ ยารัดมดลูก ยาคุมกำเนิด
- ❖ Refill ยาโรคเรื้อรัง

* ยาทาภายนอก

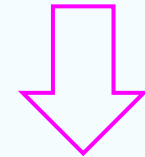
- ❖ ยาหยอดตา กลุ่มน้ำยามาเชื้อ

* ยาฉีด กรณีฉุกเฉิน

- ❖ ยาแก้แพ้เฉียบพลัน กลูโคสและสารน้ำ
- ❖ ยาชาเฉพาะที่ วัคซีนตามแผนกระทรวงฯ ยาฉีดคุมกำเนิด

(DMPA)

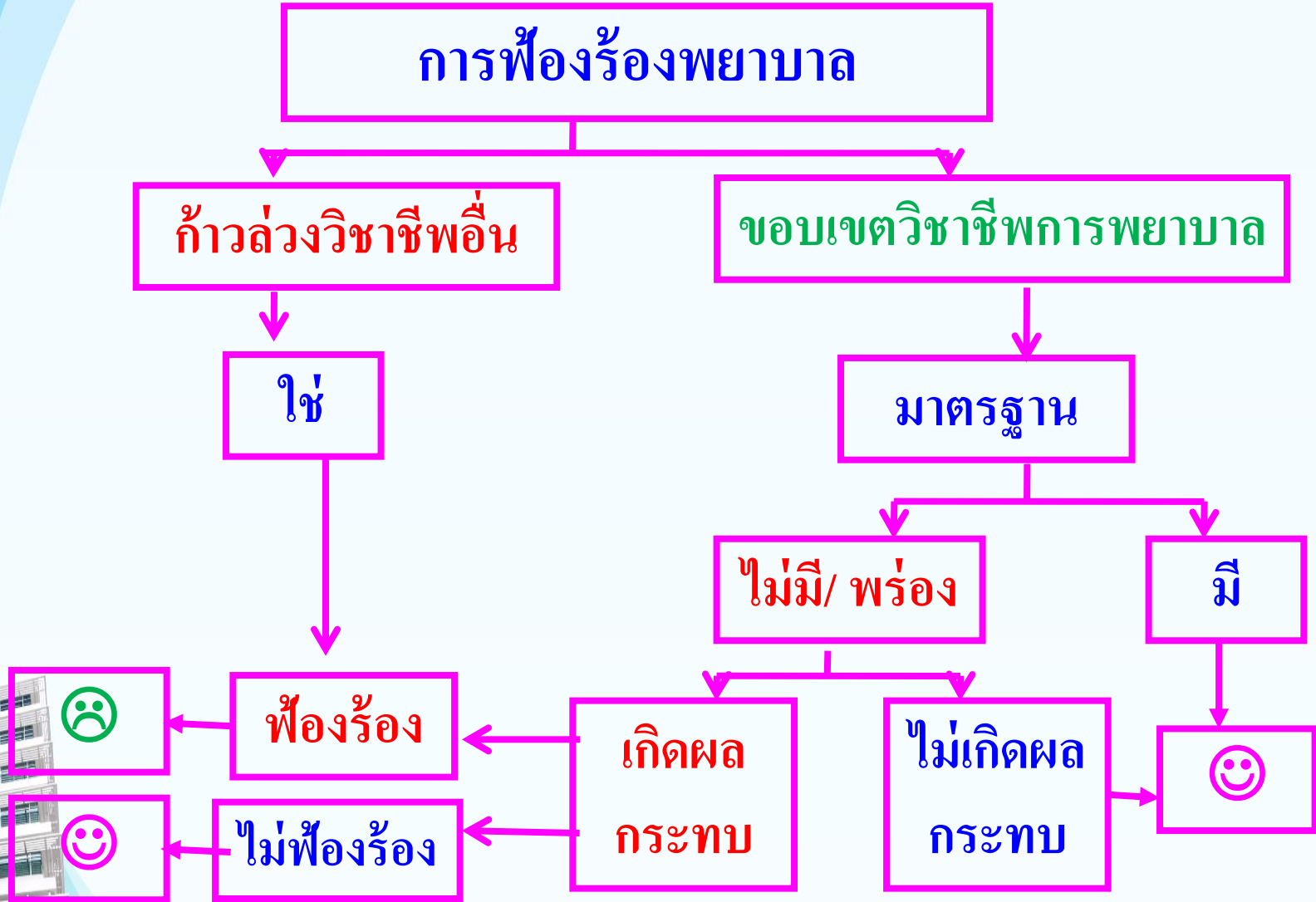
RDU

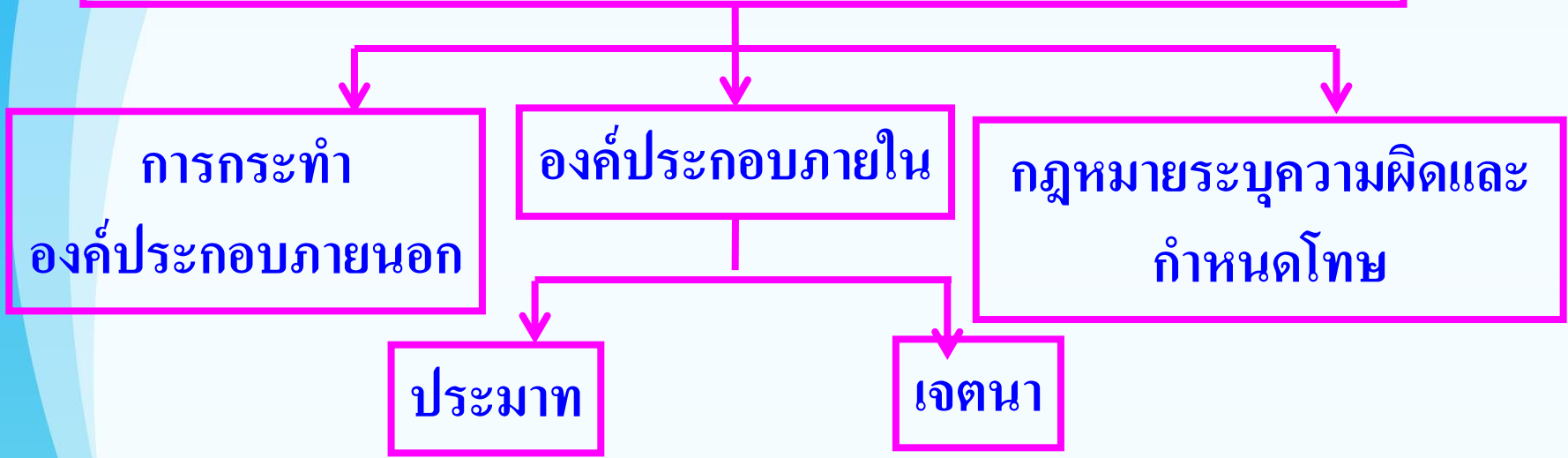
Change for
Better

สภาการพยาบาล, 2565; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566)

หลักเกณฑ์ความรับผิดชอบตามกฎหมายอาญา-แพ่ง-พยาบาล

อายุความ
กฎหมายยกเว้นความผิด
หรือยกเว้นโทษ

แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

เหตุยกเว้นความผิดหรือยกเว้นโทษทางอาญา

* ยกเว้นความผิด

- การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย (ปอ. มาตรา 68)
- ผู้เสียหายยินยอมให้กระทำ

* ยกเว้นโทษ

- กระทำด้วยความจำเป็น (ปอ. มาตรา 67)
- การกระทำผิดเพราะความบกพร่องทางจิต (ปอ. มาตรา 65)
- การกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน (ปอ. มาตรา 70)
- การกระทำของเด็กอายุไม่เกิน 10 ปี (ปอ. มาตรา 73)
- การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ระหว่างสามีภรรยา

* เหตุลดหย่อนโทษ

- การกระทำผิดโดยไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด (ปอ. มาตรา 64)
- การกระทำโดยบันดาลโทสะ (ปอ. มาตรา 72)

งดเว้นการกระทำ

พยาบาลได้นัดนาย ข ที่โรงแรม ระหว่างทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำได้ยินเสียงเหมือนมี
เสมหะติดลำคอ หายใจทางปาก มีเสียงจากเสมหะตลอดเวลา ลำตัว มือและเท้าเกร็ง

ตรวจชีพจร และบอกพนักงานโรงแรมที่มาช่วยว่า จะนำไปส่งโรงพยาบาล ระหว่างทาง นาย ข
ถึงแก่ความตาย จึงนำศพนาย ข จุดไฟเผาศพข้างทาง เพราะกลัวคนรักจะรู้ และขับรถกลับที่
พัก ต่อมาได้เปลี่ยนแผ่นป้ายทะเบียนรถป้ายแดงใหม่มาติด พร้อมคู่มือจดทะเบียนปลอม

คดีอาญา : ด้วย **สามัญญ์สำนึก**รับผิดชอบยิ่งกว่าบุคคลทั่วไป ที่**ไม่มีความรู้** ความ
เชี่ยวชาญ ในการวิเคราะห์อาการป่วย **พยาบาลย่อมทราบดีว่า ผู้ตายมีอาการหนัก**
ต้องได้รับการช่วยเหลือ นำส่งโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดโดยเร็วที่สุด แต่**จำเลยปฏิบัติ**
ไม่ชอบรถพยาบาล แสดงให้เห็นชัดว่า จำเลยรับความเสี่ยง จึงก่อให้เกิดหน้าที่ที่ต้อง
นำผู้ตายส่งโรงพยาบาลให้ทัน เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ตาย

งดเว้นการกระทำ

จำเลยอ้างว่า จะพาผู้ตายส่ง รพ. นวมินทร์ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้าม รร. แต่รถติดมาก และที่ใกล้ รร. มี รพ. 3 แห่ง : ปิยะมินทร์ ใช้เวลา 25 นาที จุฬารัตน์ 9 และ ศิริรินทร์ ใช้เวลา 30 นาที แต่จำเลยใช้เวลาเดินทางนานผิดปกติ อ้างว่าไม่คุ้นเส้นทาง จึงฟังไม่ขึ้น แม้อ้างว่าจอดรอเพื่อ BLS แต่ไม่ปรากฏว่า จำเลยขอความช่วยเหลือจากผู้ใด อันเป็นการผิดวิสัย

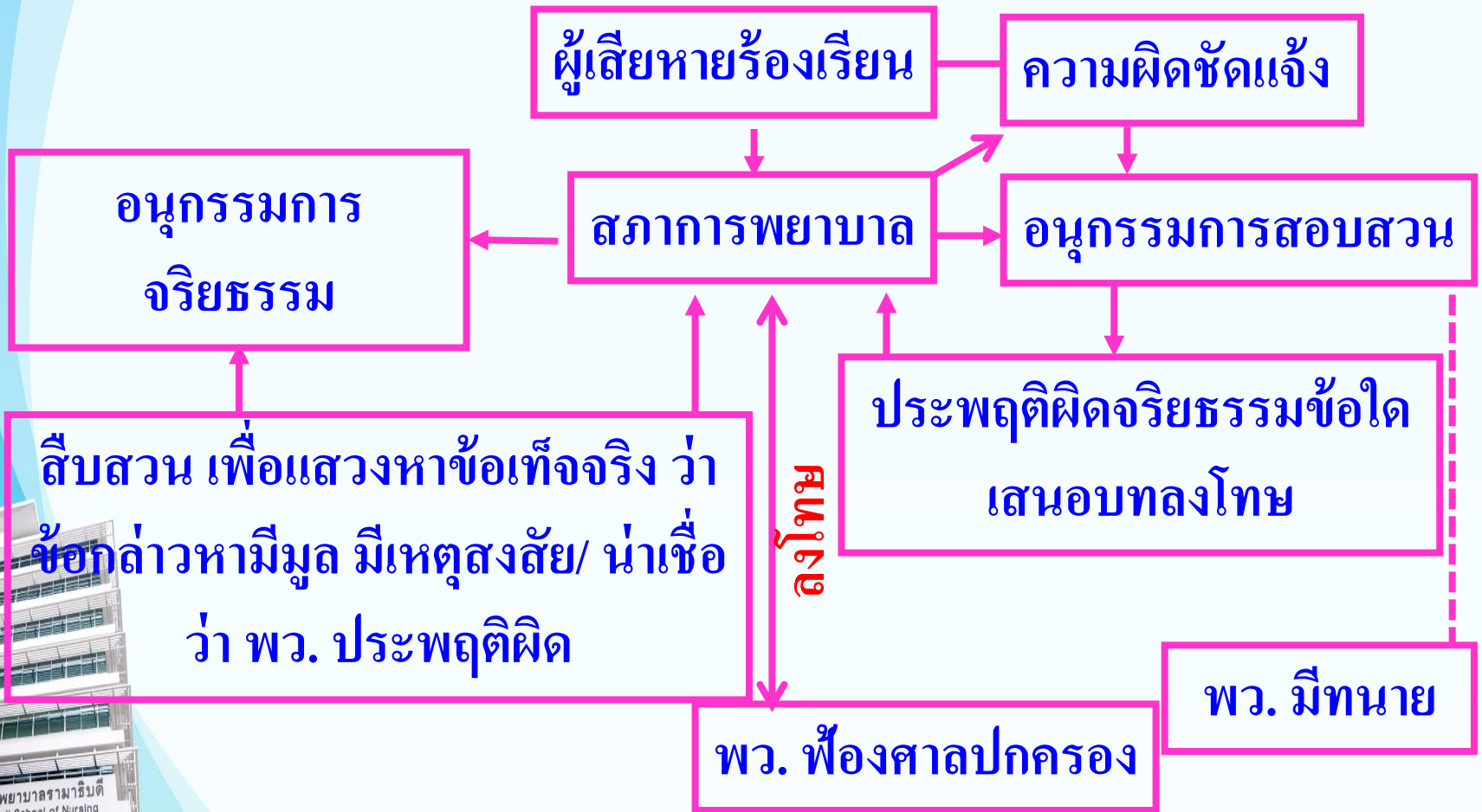

กระทั่งนาย ข ตาย อ้างว่าตกใจ นำศพไปเผา เปลี่ยนแผ่นป้ายทะเบียน (ปลอม) นำโทรศัพท์ไปทิ้ง แสดงถึงการวางแผนอย่างเป็นลำดับ ปิดบังสาเหตุการตาย ลักเอารถกับโทรศัพท์ผู้ตายผิดวิสัยวิญญูชน ถือว่า จำเลยฆ่าผู้ตาย โดยการงดเว้นการกระทำ ในสิ่งที่มีหน้าที่ต้องทำ

ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วย การสืบสวนหรือสอบสวนฯ พ. ศ. 2561

ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษา จริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาล พ.ศ. 2550

➤ หมวด 1 บททั่วไป

- * ดำรงตนให้สมควรในสังคม และ เคารพกฎหมายบ้านเมือง
- * ประกอบวิชาชีพด้วยเจตนาดี ไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา สังคม หรือลัทธิการเมือง
- * ไม่ประพฤติหรือกระทำใดๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
ทั้งการประกอบวิชาชีพ และเรื่องส่วนตัว

ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษา จริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาล พ.ศ. 2550

➤ หมวด 2 การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

* การปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการ

* รักษามาตรฐานของวิชาชีพ

* ไม่เรียกร้องสินจ้างรางวัล นอกเหนือจากค่าบริการที่ควรได้รับตามปกติ

* ไม่จูงใจผู้ใด ให้มารับบริการพยาบาล เพื่อประโยชน์ของตน

* ไม่เรียกร้องขอรับผลประโยชน์เป็นค่าตอบแทน เนื่องจากการรับส่ง

ผู้ใช้บริการ

* ปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการโดยสุภาพ ปราศจากการบังคับ ชูเกียรติ

สภาการพยาบาล, 2557; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษา จริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาล พ.ศ. 2550

➤ หมวด 2 การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

☀ การปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการ

☀ ไม่หลอกลวงผู้ใช้บริการ เพื่อประโยชน์ของตน

☀ ไม่ประกอบวิชาชีพ โดยขาดการคำนึงถึงความปลอดภัย ความสิ้นเปลือง

☀ ไม่สั่ง ใช้ หรือสนับสนุนการใช้ยาตำราลับ รวมทั้ง ใช้อุปกรณ์ทาง
การแพทย์ อันไม่เปิดเผยส่วนประกอบ

☀ ไม่ออกใบรับรองอันเป็นเท็จโดยเจตนา หรือให้ความเห็นโดยไม่สุจริตใน
เรื่องวิชาชีพ

สภาการพยาบาล, 2557; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษา จริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาล พ.ศ. 2550

▶ หมวด 2 การประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

❖ การปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการ

* ไม่เปิดเผยความลับของผู้ใช้บริการ เว้นแต่ผู้ป่วยยินยอม หรือปฏิบัติ
ตามกฎหมายหรือหน้าที่

* ไม่ปฏิเสธการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในอันตรายจากการเจ็บป่วย เมื่อได้รับ
การร้องขอ และช่วยได้

* ไม่ประกอบการในที่สาธารณะ เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน หรือในการ
ปฏิบัติงานของส่วนราชการ

สภาการพยาบาล, 2557; แสงทอง ชีระทองคำ, 2566

คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ สภาการพยาบาล
25 August at 19:36 · 🌐

ด่วนมาก!!! ช่วยแชร์ให้โลกรู้

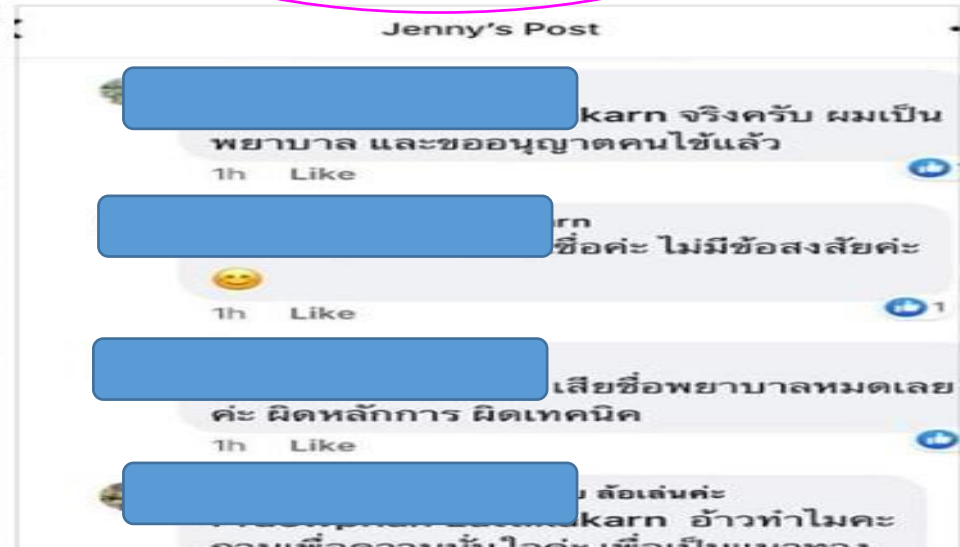
จากข้อความดังกล่าวคณะกรรมการประชาสัมพันธ์สภาการพยาบาลขอชี้แจงดังนี้

1. การใช้หน้าปัสสาวะล้างแผลหรือทำความสะอาดแผลไม่ใช่วิธีการที่ระบุไว้ในมาตรฐานสากลของการทำแผล และยังไม่มียุทธศาสตร์ยืนยันผลลัพธ์ของวิธีการดังกล่าว
2. พยาบาลต้องใช้วิธีการดูแลแผลตามมาตรฐานและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น
3. พยาบาล ที่แสดงความเห็นเชิงสนับสนุนวิธีการดังกล่าวถือเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม เพราะเป็นการใช้ความรู้ที่ขาดหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และอาจทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจผิดได้
4. ขอให้หยุดการกระทำดังกล่าว

จาก
ประชาสัมพันธ์สภาการพยาบาล

**ปัสสาวะรักษา
แผลหาย**

**ผมเป็น
พยาบาล**

ปัสสาวะรักษา

แผลหาย

สาเหตุ

1. ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ
2. ขาดความตระหนักในการเผยแพร่ความเชื่อของตนเองต่อสาธารณะ
3. สนใจ ในการคิดค้นวิธีการรักษาบาดแผล โดยกรรมวิธีอื่น

ข้อ 7 “ต้องรักษามาตรฐานของวิชาชีพ...”

ข้อ 12 “ต้องไม่ประกอบวิชาชีพโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย และความ
สิ้นเปลือง...”

ข้อ 13 ต้องไม่สั่งใช้หรือสนับสนุนการใช้ยาตำราลับ รวมทั้งใช้อุปกรณ์ทาง
การแพทย์อันไม่เปิดเผย ส่วนประกอบ”

ภาคทันที

เมื่อวานนี้ เวลา 16:35 น. - ๑

กำลังทำงานเพลินๆ...เสียงโทรศัพท์ดัง...ลูกน้องที่บ้านเสีย...สอบถามได้ความว่าเด็กเกิดอาการท้องเสียอย่างรุนแรงมีไข้สูง....พ่อแม่รีบพาไป ร.พ.สมเด็จพระพรราชสระแก้ว..วัดไข้ได้ 40 องศา คุณพยาบาลให้เช็ดตัวอาบน้ำให้ลดเหลือ 38 องศา หมอให้ยาหยุดถ่ายแก้ท้องเสีย ยาลดไข้ เกลือแร่ นึ่งอายุ 1-2 ขวบครับ พ่อแม่รีบอยากให้อนุญาตอาการที่ ร.พ. แต่คุณหมอบอกเด็กยังไม่ถึงขั้นซื้อคให้กลับไปดูอาการที่บ้าน...ประมาณ 0200 น.เมื่อคืนน้องอาการทรุดลง พ่อแม่รีบจึงรีบพาน้องไป ร.พ.เดิมที่ไปตอนบ่าย พอไปถึงแผนกฉุกเฉินของ ร.พ. พบเจ้าหน้าที่เปล...ได้รับคำชี้แจงว่าแผนกฉุกเฉินของ ร.พ. ปิดทำการ.....พอพูดถึงตอนนี้.....คุณแม่เจ้า!!! ..แผนกฉุกเฉินของ ร.พ.ประจำจังหวัดมีปิดด้วยหรือ....เจ้าหน้าที่บอกพ่อแม่รีบให้ไปเขียนประวัติอีกตึกนึง...และรอโดยไม่ได้รับการรักษาใดๆเลย..จนกระทั่งถึงเช้า...เริ่มมีคนป่วยรายอื่นมาจึงได้เข้าห้องฉุกเฉินและก็ไม่ทันการครับ..ช่วยน้องไม่ได้น้องคงเจ็บปวดท้องมากครับระหว่างรอจนถึงเช้าและเสียชีวิตในที่สุด.....มีเรื่องตามมาอีกครับ ทาง ร.พ.ขอไกล่เกลี่ยกับพ่อแม่รีบอย่าให้เป็นข่าวเพราะกลัวจะเกิดความเสื่อมเสียหายแก่ทาง ร.พ.....คนตายทั้งคน จากเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรับผิดชอบ.....ความผิดนี้ใครรับผิดชอบครับ

ER ปิด !!

เมื่อวานนี้ เวลา 16:35 น. - ๑

กำลังทำงานเพลินๆ...เสียงโทรศัพท์ดัง...ลูกน้องที่บ้านเสีย...สอบถามได้ความว่าเด็กเกิดอาการท้องเสียอย่างรุนแรงมีไข้สูง....พ่อแม่รีบพาไป ร.พ.สมเด็จพระพรราชสระแก้ว..วัดไข้ได้ 40 องศา คุณพยาบาลให้เช็ดตัวอาบน้ำให้ลดเหลือ 38 องศา หมอให้ยาหยุดถ่ายแก้ท้องเสีย ยาลดไข้ เกลือแร่ นึ่งอายุ 1-2 ขวบครับ พ่อแม่รีบอยากให้อนุญาตอาการที่ ร.พ. แต่คุณหมอบอกเด็กยังไม่ถึงขั้นซื้อคให้กลับไปดูอาการที่บ้าน...ประมาณ 0200 น.เมื่อคืนน้องอาการทรุดลง พ่อแม่รีบจึงรีบพาน้องไป ร.พ.เดิมที่ไปตอนบ่าย พอไปถึงแผนกฉุกเฉินของ ร.พ. พบเจ้าหน้าที่เปล...ได้รับคำชี้แจงว่าแผนกฉุกเฉินของ ร.พ. ปิดทำการ.....พอพูดถึงตอนนี้.....คุณแม่เจ้า!!! ..แผนกฉุกเฉินของ ร.พ.ประจำจังหวัดมีปิดด้วยหรือ....เจ้าหน้าที่บอกพ่อแม่รีบให้ไปเขียนประวัติอีกตึกนึง...และรอโดยไม่ได้รับการรักษาใดๆเลย..จนกระทั่งถึงเช้า...เริ่มมีคนป่วยรายอื่นมาจึงได้เข้าห้องฉุกเฉินและก็ไม่ทันการครับ..ช่วยน้องไม่ได้น้องคงเจ็บปวดท้องมากครับระหว่างรอจนถึงเช้าและเสียชีวิตในที่สุด.....มีเรื่องตามมาอีกครับ ทาง ร.พ.ขอไกล่เกลี่ยกับพ่อแม่รีบอย่าให้เป็นข่าวเพราะกลัวจะเกิดความเสื่อมเสียหายแก่ทาง ร.พ.....คนตายทั้งคน จากเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความรับผิดชอบ.....ความผิดนี้ใครรับผิดชอบครับ

ความรับผิดชอบทางอาญา

รพ.น้อมรับข้อผิดพลาด

ความประมาทในการประกอบวิชาชีพ

ผู้อื่นได้รับอันตรายเล็กน้อยแก่ร่างกายหรือจิตใจ (ปอ.มาตรา 390)

- ผิด
- กระทำโดยประมาท
- เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับ
อันตราย แก่กายหรือ จิตใจ

จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือ
ปรับไม่เกิน 10,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษ

๒๕๖๖

ความประมาทในการประกอบวิชาชีพ

ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส (ปอ. มาตรา 300)”

- ผู้ใด
- กระทำโดยประมาท
- เป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส

จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ
ปรับไม่เกิน 60,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

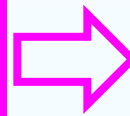
ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียมานประสาท / เสียอวัยวะสืบพันธุ์ หรือ
ความสามารถสืบพันธุ์ / เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด/
หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว/ แขนงอ/ จิตพิการอย่างติดตัว/ ทูพพลภาพหรือ
เจ็บป่วยเรื้อรัง/ ทูพพลภาพหรือเจ็บป่วยด้วยอาการทุกขเวทนาเกินกว่า
20 วัน (ปอ. มาตรา 297)

ความประมาทในการประกอบวิชาชีพ

ผู้อื่นถึงแก่ความตาย (ปอ.มาตรา 291)

- ผู้ใด
- กระทำโดยประมาท
- เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย

จำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือ
ปรับไม่เกิน 200,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๕๖๖

ความประมาทในการประกอบวิชาชีพ

- ❌ ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ
- ❌ ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์การแพทย์ไม่ถูกต้อง
- ❌ ความบกพร่องด้านการสื่อสาร
- ❌ ความบกพร่องด้านการบันทึก
- ❌ ความบกพร่องด้านการประเมินและเฝ้าระวังอาการ
- ❌ ความบกพร่องด้านการไม่พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

สาเหตุ

๒๕๖๖

ประมาทประกอบวิชาชีพ !!

ผู้ป่วยได้รับอุบัติเหตุเหตุขี่จักรยานยนต์ล้ม แขนด์รถกระแทกท้อง
3 ชั่วโมงต่อมา ปัสสาวะไม่ออก

เวลา 17.30 น. แพนกถูกเงิน รพช. พยาบาลตรวจพบมีแผลถลอก
Bladder full กดเจ็บเล็กน้อย ไม่แข็งตึง ให้ผู้ป่วยปัสสาวะเอง นอน รพ.

เวลา 23 น. ผป. ปวดท้องมาก หน้าซีด Hct 42 % พยาบาลใส่ NG tube ได้
content สีขาวขุ่น 100-200 cc มีกลิ่นเหม็น ผป. ฉีด Tramal 1 amp. IM
โดยไม่ได้รายงานแพทย์ และไม่ได้บันทึกแผนการรักษาพยาบาล

ประมาทประกอบวิชาชีพ !!

เวลา 7 น. ผป. ปวดท้องมากขึ้น พยาบาลเวรดึก นิด

Tramal 1 amp. IM ส่งเวร

พว. เวนเข้าตรวจ ผป รู้สึกตัวดี ท้องแข็งตึงเล็กน้อย บ่นปวดท้อง
ให้นำเกลือ NG tube มี content ทิดถุงเล็กน้อย

แพทย์ refer รพ. จังหวัด เพื่อผ่าตัด ภายหลัง ผป . เสียชีวิต

ตกเตือน

เกินขอบเขต พร่องมาตรฐาน
ไม่คำนึงถึงความปลอดภัย

ขาดระบบการปฏิบัติงานที่มี
มาตรฐาน ทั้งการรับส่งเวร
รายงานแพทย์ และการบันทึก
ทางการพยาบาล

ทอดทิ้งผู้ป่วย

- ผู้ใด
- มีหน้าที่ตามกฎหมาย/ สัญญา ต้องดูแลผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้
- ทอดทิ้ง
- น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต
- เจตนา

(ปอ. มาตรา 307)

จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ
ปรับไม่เกิน 60,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ -> อายุ ความเจ็บป่วย กาย/จิตพิการ

ไสว นรสาร, 2566

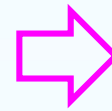

ปฏิเสธการประกอบวิชาชีพ

(ปอ. มาตรา 374)

- ผู้ใด
- เห็นผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิต
- ตนอาจช่วยได้ โดยไม่กลัวอันตรายแก่ตนหรือผู้อื่น
- แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น
- เจตนา

จำคุกไม่เกิน 1 เดือนหรือ
ปรับไม่เกิน 10,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลหุโทษ

ไม่ช่วยเหลือผู้ป่วยที่ได้รับอันตราย

เจ้าหน้าที่รถมูลนิธิ นำ นศ. ที่ประสบอุบัติเหตุมอเตอร์ไซด์คว่ำ เสียชีวิตในที่เกิดเหตุ
หนึ่งคน อีกคนถูกนำส่ง รพ. เอกชน พว. คลำแขนขา ไม่พบการบาดเจ็บ ไม่ได้วัด
VS/NS แพทย์ให้นำ ผป. เข้าห้องฉุกเฉิน แต่ ผป. ไม่ยอม โวยวาย พว. จึงให้ จนท.
มูลนิธิ นำส่ง รพ. รัฐ ที่ใกล้สุด

ณ รพช. พว. หัวหน้าเวร และ พว. อีก 2 คน กำลังชั้นสูตรศพ จนท. นำรถมาถึง ผป.
ร้อง พว. ถาม จนท. แจ้งว่า ไป รพ. เอกชน มาแล้ว “หมอบอกว่าเมา” จึงใช้ไฟฉายส่อง

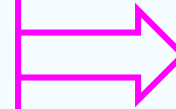
จนท. ขอฝากคนเมาได้ไหม พว. แจ้งว่า ไม่มีนโยบาย ต้องส่ง รพจ. แล้ว
กลับปฏิบัติงานต่อในห้องฉุกเฉิน โดยไม่ตรวจ ผป. วันรุ่งขึ้น ทราบข่าว
จาก นสพ. ว่า ผป. เสียชีวิต

ความผิดฐานเปิดเผยความลับ

ไปสว นรสาร, 2563

- ผู้ใด
- ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่นจากการประกอบอาชีพ
- เปิดเผยความลับ ที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ใด
- เจตนา

จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือ
ปรับไม่เกิน 10,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

(ปอ. มาตรา 323)

ข้อยกเว้นความผิดฐานเปิดเผยความลับ

- ✌️ ข้อผูกพันหรือหน้าที่
- ✌️ โรคติดต่อร้ายแรงเสี่ยงต่อการแพร่กระจาย
- ✌️ ผู้ป่วยไม่อาจรับผิดชอบหรือตัดสินใจด้วยตนเอง
- ✌️ คำสั่งศาล
- ✌️ ผู้ป่วยรับรู้และยินยอมให้เปิดเผย
- ✌️ การรายงานการทรมานที่ทำร้ายร่างกายในครอบครัว
- ✌️ รายงานบาดแผลที่ผู้ป่วยรักษาที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากก่อคดีอาชญากรรม

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

WARNING

เข้าสู่โลกออนไลน์

ต้องรู้กฎหมาย และ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์

OUR HOME OUR COUNTRY STRONGER TOGETHER

เราจะเติบโตและแข็งแกร่งไปด้วยกัน เพราะที่มีคือ ประเทศไทย และบ้านของเรา

- 1** ส่งรูปภาพลามกอนาจาร ไม่ว่าจะป็นรูปตัวเองหรือรูปบุคคลอื่น ทางอินเทอร์เน็ต ติดคุกถึง 5 ปี หรือปรับถึง 100,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ
- 2** ปลอมข่าวให้บ้านเมืองเกิดความวุ่นวาย จำคุกถึง 5 ปี หรือปรับถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 3** ติดต่อภาพบุคคลอื่นทั้งภาพนิ่ง/วิดีโอ แล้วนำมาเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ทำให้เจ้าของภาพเสียหาย ้อบอายุ จำคุกถึง 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 4** Save บันทึกข้อมูลบุคคลอื่น เพื่อนำไปแสวงหาประโยชน์ กลั่นแกล้งผู้อื่น ต้องถูกดำเนินคดีข้อหาลักทรัพย์ และกฎหมาย ลิขสิทธิ์ รวมทั้ง พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ ฯ
- 5** สร้างเรื่องราวต่างๆ ให้ผู้อื่นเสียหาย อาจต้องถูกจำคุกถึง 5 ปี หรือปรับถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 6** นำ ID หรือ Password บุคคลอื่นไปแอบดูข้อมูล เจอฟ้องเรียกเรื่องค่าเสียหาย และมีสิทธิ์ถูกจำคุก รวมทั้งถูกปรับ
- 7** แก้ไข ลบ เพิ่มเติม ไฟล์ข้อมูลบุคคลอื่น จำคุกถึง 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 8** ส่ง Email ถูกใจไม่บอกที่มา ประเภทถ้าไม่ทำตาม ไม่ส่งต่อ ชีวิตจะต้องตกทุกข์ได้ยาก หรือส่ง Email โฆษณาขายสินค้าต่างๆ ที่ผู้รับไม่ต้องการ ทำให้เกิดความรำคาญกับผู้ที่ได้รับ ถูกปรับถึง 100,000 บาท
- 9** กดแชร์ Line Facebook Twitter โดยไม่ตรวจสอบความเป็นจริงของเนื้อหา ซึ่งถ้าส่งต่อข้อความที่ละเมิดกฎหมาย ต้องถูกดำเนินคดีรับโทษ เช่นเดียวกับผู้ส่งข้อมูลคนแรก
- 10** โทษร้ายแรงที่สุด คือโพสต์ข้อความ หรือทำเว็บไซต์ ที่เป็นการหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ ถือเป็นความผิดร้ายแรงทั้งกฎหมายอาญา และ พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ ฯ มีโทษจำคุกสูงที่สุดถึง 15 ปี

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และประเด็นกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลสุขภาพ

Mahidol University
Faculty of Science

สรุปสาระสำคัญ พระราชบัญญัติ
คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ข้อมูลส่วนบุคคล
ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

การเก็บข้อมูลส่วนบุคคล
ให้เก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็น และต้องกำหนดระยะเวลาการจัดเก็บ ภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมาย

สิทธิของเจ้าของข้อมูล
เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอเข้าถึง และขอรับสำเนาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตน หรือขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูล ที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม

การร้องเรียน
เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องเรียนในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
ห้ามมิให้ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

สิทธิการลบข้อมูลส่วนบุคคล
เจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้ดำเนินการลบ หรือ ทำลาย หรือทำให้ข้อมูล เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคล ที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้

ที่มา : พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เล่ม 136 ตอนที่ 69 ก วันที่ 27 พฤษภาคม 2562

<https://science.mahidol.ac.th>

การทำประโยชน์
ที่ไม่ทำอันตราย
แก่การเพิกถอนสิทธิ

บังคับใช้ 1 มิย 2565

เปิดเผยความลับ

ผู้เสียหายแจ้งความกับตำรวจว่า โคนเจ้าหน้าที่รถไฟลวงล่าทางเพศ ขณะเดินทางกลับด้วยรถไฟด่วนนอนพัสดลในเวลากลางดึก

ตำรวจส่งผู้เสียหายไปตรวจร่างกายที่ รพ. เพื่อประกอบคดี เมื่อผู้เสียหายส่งเอกสารให้พยาบาลที่เคาน์เตอร์ พยาบาลอ่านเอกสาร ชักประวัติอีกครั้ง เพื่อทำแฟ้มประวัติ

ระหว่างนั่งรอ พยาบาลนำแฟ้มประวัติให้พยาบาลอีก 2-3 คนดู และพูดคุยกัน พร้อมส่งสายตามองมาที่ผู้เสียหาย และมีเสียงว่า นี่ไงที่กำลังเป็นข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์ ผู้เสียหายต้องอดทนกับสายตา กับคำพูด รู้สึกอับอาย ผิดหวังทำที่ของพยาบาลที่ให้ความช่วยเหลือ

ตกเตือน

ขาดระบบรักษาความลับ ไม่คำนึงถึงจิตใจผู้อื่น

การปลอมเอกสาร

(ปอ.มาตรา 264)

- ผู้ใด
- ทำเอกสารปลอมทั้งฉบับ/ บางส่วน
- น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น
- ผู้ใดหลงเชื่อว่าเป็นเอกสารจริง
- เจตนา

จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ
ปรับไม่เกิน 60,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

- กรอกข้อความลงในแผ่นกระดาษหรือวัตถุอื่นใด
- มีลายมือชื่อของผู้อื่น
- ไม่ได้รับความยินยอม
- ใช้ในกิจการ ที่อาจเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

การปลอม
เอกสาร

การรับรองเอกสารเท็จ

- ผู้ใด
- ประกอบการทำงานในวิชาแพทย์ / พยาบาล
- ทำคำรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ
- น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น
- เจตนา

(ปอ.มาตรา 269)

จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือ
ปรับไม่เกิน 40,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริตใช้ หรืออ้างคำรับรอง

ปลอมใบอนุญาต

พว. นำใบอนุญาตฯ เพื่อน มาแก้ไข เพิ่มเติม 2 ครั้ง โดยตัดคำว่า “การพยาบาลและการผดุงครรภ์ ชั้นหนึ่ง” มาติดทับคำว่า “การพยาบาล ชั้นหนึ่ง”

นำไปยื่นต่อหัวหน้างานและฝ่ายบุคคล เพื่อประกอบการเบิกเงิน พตส. จำนวน 2 ครั้ง

พักใช้ใบอนุญาต รวม 2 กรรม 1 ปี และแจ้งความดำเนินคดีอาญา

ตำารงตนให้สมควรในสังคมโดยธรรม และเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง

ไม่ประพฤดิหรือกระทำการอันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ใบรับรองเจ็บป่วย

สภาการพยาบาลได้รับหนังสือจาก แพทยสภาให้พิจารณา พยาบาล
โรงพยาบาลชุมชน ได้รับอนุญาตให้เปิดคลินิกประเภทการผดุงครรภ์ ได้
ตรวจรักษาผู้ป่วยรายหนึ่ง และออกใบรับรองการป่วย เพื่อการลาหยุด
งานของผู้ป่วย สามารถทำได้ ??

กฎหมาย: เกินขอบเขตที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.2541
ประเด็นจริยธรรม: ข้อบังคับสภาการพยาบาล ข้อ 1 ดำรงตนให้สมควรในสังคม
โดยธรรมและเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง และข้อ 3 ย่อมไม่กระทำการใดๆ อันอาจ
เป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ตักเตือน

ประกาศสภาการพยาบาล
เรื่อง ใบรับรองการรักษาพยาบาล

เพื่ออนุวัติตามความในข้อ ๑๔ แห่งข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพ
การพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์
ต้องไม่ออกใบรับรองอันเป็นเท็จโดยเจตนา หรือให้ความเห็นโดยไม่สุจริตในเรื่องใดๆ อันเกี่ยวกับวิชาชีพของ
ตน นั้น

สภาการพยาบาลโดยคณะกรรมการสภาการพยาบาล ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒
มกราคม ๒๕๖๑ จึงได้กำหนดแบบใบรับรองการตรวจรักษาพยาบาลของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและ
การผดุงครรภ์ เพื่อให้เป็นแนวทางในการออกใบรับรองการตรวจรักษาให้กับผู้รับบริการ เพื่อให้การใช้
ใบรับรองการรักษาเป็นแบบเดียวกัน ดังปรากฏรายละเอียดท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

(รองศาสตราจารย์ ดร. ثنا นุชทอง)

นายกสภาการพยาบาล

ใบรับรองการรักษาพยาบาล

ชื่อสถานพยาบาล.....
ตั้งอยู่เลขที่.....

ข้าพเจ้า (ชื่อ-สกุลผู้ประกอบวิชาชีพ)..... ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเลขที่.....
ได้ทำการพยาบาลและหรือการผดุงครรภ์ (ชื่อ-สกุลผู้รับบริการ).....
เมื่อวันที่.....
ด้วยอาการที่มาพบ (โปรดระบุ).....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า (ชื่อ-สกุลผู้รับบริการ)..... มารับการรักษากับข้าพเจ้าตาม
ข้อความข้างต้นจริง

ชื่อ-สกุล (.....)
ตำแหน่ง (.....)
วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....

หมายเหตุ

1. ให้ประทับตราสถานพยาบาล (ถ้ามี)
2. กรณีสมควรให้พักต้องไม่เกิน 2 วัน ทั้งนี้รวมวันที่มารับการตรวจด้วย
3. ห้ามออกใบรับรองการรักษาพยาบาลย้อนหลัง

ใบรับรองการรักษาพยาบาล

กิจกรรมศึกษา

ตัดไหม แผลแยก ติดเชื้อ

ศพ. ถูกวัตถุไม้ทราบชนิดบาด แผลลึกขาดที่ขาขวา และหน้าแข้งขวา ไม่ปนเปื้อน เย็บแผลโดยเจ้าหน้าที่เวชกิจฉุกเฉิน ได้รับยา amoxicillin 8 เม็ด พว. เป็นผู้ตัดไหม ซึ่งเย็บไว้ 8 เข็ม เมื่อตัดมาถึงเข็มที่ 6 พบว่า แผลแยกมีเลือดซึม ไม่มีหนอง รอบแผล ไม่มีบวมแดง จึงไม่ตัดไหมเข็มที่ 7 และไม่รายงานแพทย์ นัดทำแผลทุกวัน แผลไม่ดีขึ้นจึงพาบุตรสาว ไปที่โรงพยาบาลเอกชน แพทย์แจ้งว่าแผลติดเชื้อ และให้ยาปฏิชีวนะ รับประทาน 7 วัน แผลเริ่มแห้ง ไม่ปวด แต่มีรอยนูนชัดเจน

คดีอาญาหมายเลขดำ 4762/2559 แดง 5143/2559 ฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่

พว. 4 คน ถูกจับขณะร่วมกันฉีดวัคซีนป้องกันไขหวัดใหญ่ให้กับพนักงาน
บริษัทในห้องประชุมของบริษัทนั้น เนื่องจากห้องปฐมพยาบาลสถานที่ ขนาด
ใหญ่ไม่เพียงพอให้บริการ พบของกลางคือ Flu Quadric (นอกแผนกระทรวง)

ประเด็นที่ต้องคิด

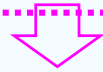
1. ห้องประชุมได้รับอนุญาตตามกฎหมายสถานพยาบาล
2. พว. เป็นแพทย์?

ฉีดวัคซีนไขหวัดใหญ่

แนวทางป้องกันปัญหาทางกฎหมายสำหรับ พว. ในโรงงาน/ บริษัท

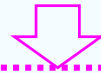
- ห้องปฐมพยาบาลจัดตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยการจัดสวัสดิการในสถานประกอบกิจการ พ.ศ. 2548 ไม่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายสถานพยาบาล แต่การบริการรักษาเบื้องต้นมีจำกัดตามกฎหมาย
- การฉีดวัคซีนต้องขอสันับสนุนไปที่กระทรวงสาธารณสุข หากต้องการนอกเหนือแผน ต้องปรึกษาแพทย์
- ถ้าไม่มีแพทย์ ให้แจ้งเหมา รพ. เอกชน

ฉีดยา ผิดคน

ผู้ป่วยเข้ารับบริการที่โรงพยาบาล แผนกสูติรีเวช เนื่องจากปวดท้อง
ประจำเดือน แพทย์สั่ง ฉีดยาระงับปวด 1 เข็ม

พยาบาลเดินมาเปิดแขนเสื้อ และฉีดยา SPEEDA 0.1 ml ID*ให้ที่หัวไหล่
ซ้ายและขวา โดยไม่ถามชื่อหรือพูดใด ๆ พร้อมส่งบัตรนัดให้และพูดว่า “ถ้าหาก
สุนัขหรือแมวกัด ให้มาฉีดซ้ำได้”

ผู้ป่วยเห็นชื่อในบัตรนัด จึงทักท้วง “ไม่ใช่ ค่ะ”

พยาบาลพูดว่า “อ้าว !! ฉีดยาผิด” และฉีดยา DMPA 1 Amp IM

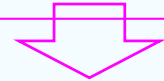

กรณีศึกษา ทารกตัวเหลือง

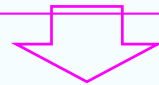
ทารกแรกเกิด 3 วันตัวเหลือง แพทย์ให้ส่องไฟ 2 วัน และให้ D/C

2 วันต่อมาแม่สังเกตทารกตัวเหลืองมาก จึงไป รพ. ให้เข้าตู้อบ และต้องเปลี่ยนเลือด รักษาต่อใน รพ. 16 วัน แพทย์ D/C

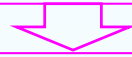
3 เดือนต่อมา แม่สังเกตว่าลูกคอไม่ตั้ง จึงนำไปรักษาที่ รพ. ต่าง ๆ จนทราบว่า สมองพิการ จาก สารเหลืองที่เข้าสมอง รักษาตามอาการ ระวังเรื่อง Sub-temperature, rash เสียชีวิต เมื่ออายุ 4 ปี

กรณีศึกษา ใช้สูง ชัก

เด็กอายุ 3 ปี มีไข้สูง 39.4°C แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นไข้หวัดสายพันธุ์บี มีประวัติชัก
รับประทานยา Depakin พยาบาลให้น้ำเกลือไม่ได้ 2 ครั้ง บิดาขอให้ตอนเช้า เพื่อให้ผู้ป่วย
พัก จึงรายงานแพทย์ทราบ พยาบาลไม่ได้วัดไข้เวลา 2 น. ตรวจเยี่ยม 4 น. พบตัวร้อน ไม่วัด
ไข้ จนกระทั่งเวลา 5.00 น. บิดาตื่นขึ้น เนื่องจากผู้ป่วยชัก จึงเรียกพยาบาล รีบช่วยเหลือ
และให้ออกซิเจน mask with bag 10 ลิตร/นาที เช็ดตัวลดไข้ รายงานแพทย์เวรพบว่า เด็ก
หยุดชักแล้ว จึงสั่งให้เพียงยาลดไข้ Nurofen และสั่งให้ยากันชัก valium เป็นครั้งคราว พว.
เปิดเส้นให้น้ำเกลือ 40 ml/hr

มาตรฐานการวัดไข้: ถ้า $T > 38^{\circ}\text{C}$ วัดไข้ซ้ำ ทุก ชม. หรือจนกว่าไข้ลดหรือ stable
พว. คนที่ 1 หัวหน้าเวร พร้อมในเรื่องการกำกับ ติดตามดูแล การปฏิบัติงานของพนักงาน
ผู้ช่วยพยาบาล ซึ่งมอบหมายให้ไปวัดไข้เมื่อเวลา 2 น. ซึ่งต่อมาเวลา 5 น. ผู้ป่วยชักด้วยไข้สูง
และวัดไข้ได้ 39.1°C พว. คนที่ 2 รายงานหัวหน้าเวร และแพทย์ว่า ไม่สามารถให้น้ำเกลือ

กรณีศึกษา Compartment Syndrome

เด็กหญิงได้รับอุบัติเหตุรถยนต์ ถูกส่ง รพ. ช่วงเที่ยงด้วย ขาซ้ายหักสองจุด Admit ortho ward แพทย์เจ้าของไข้มาตรวจในวันรุ่งขึ้น จึงใส่เครื่องดึงกระดูกด้วยอุทราบาย ถูกส่งต่อ รพศ.

รพศ. ผ่าตัดเด็กพบ กระดูกหักกดทับเส้นเลือด เส้นเลือดบริเวณหน้าแข้งฟกช้ำ อุดตัน ขาสีคล้ำ ขยับไม่ได้ น่าจะเกิดจากขาดเลือดไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง ต้องตัดขาเด็ก Above knee

ญาติฟ้อง 8,431,000 บาท มารดาเด็กยืนยันไม่มีการตรวจ/
เฝ้าระวัง **Compartment Syndrome**

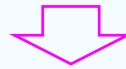
ญาติขอตัดลำเนาเวชระเบียน ได้ 5 แผ่น ไม่มีบันทึกการพยาบาลและ
แบบเฝ้าระวัง แต่ส่งศาล 26 แผ่น

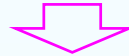

กรณีศึกษา Compartment Syndrome

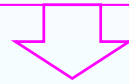
พยาบาลยืนยันว่าตรวจทุกสองชั่วโมง พบหลักฐานเพียงแบบเฝ้าระวัง แต่ไม่มี
ในบันทึกทางการพยาบาล และพยาบาลอ้างว่า ซีฟอรหลังเท้าเท่ากันทั้งสองข้าง
ต่างจากแพทย์บอกว่า เท้าซ้ายเบากว่า

พยานจำเลยจึงไม่มีน้ำหนัก

การถูกตัดขาของเด็ก -> การเร่งเว้นการกระทำ และทำบันทึกให้การอันเป็นเท็จ

คดีสาदन้ากรด

ผลสอบฯ รพ.พระรา

รักชาติที่สุดแล้ว

รพ.ผิดจริง !!

คดีกินปู นิดยา เสียชีวิต

ลูกคาใจพยาบาลฉีดยาพ่อ
ไม่ถึง5นาทีเสียชีวิต

ช่วยผู้ป่วย Arrest

ผู้ป่วยมาแผนกฉุกเฉินในช่วง 5 น. ด้วยอาการหมดสติ ห้องฉุกเฉินปิดไฟ
พว. ออกจากห้องพัก ช่วย BLS ผู้ป่วยทันที แต่ญาติแจ้งว่า ต้องยกผู้ป่วย
และปั๊มหัวใจผู้ป่วยก่อน พว. เข้าช่วยเหลือ นาน 15 นาที พว. แจ้งว่าออกมา
จากห้องพัก และช่วยภายใน 5 นาทีที่ได้รับแจ้ง

ทีม CPR ช่วยนาน 40 นาที ผป. เสียชีวิต
ญาติฟ้องว่า พว. ช่วยล่าช้า พร่องมาตรฐาน

ผู้ป่วยโควิด มาตรฐานการดูแล!!

ผู้สูงอายุถูกรักษาโควิด-19 มีอาการไอ PH -> HT

ส่งต่อเข้า รพ. ใน กทม. ได้รับยา FlaviPiravir 5 วัน และรักษาตาม
อาการ 2 Wks แพทย์จะให้กลับบ้าน

คืนก่อนกลับ ต้องย้าย ผป. ไป ICU และทำ CT SCAN เนื่องจาก X-
Ray พบฝ้าที่ปอดเพิ่มขึ้น มีภาวะลิ่มเลือดอุดตัน แพทย์ได้ให้ยาละลาย
ลิ่มเลือด ยามาเชื้อแบคทีเรีย ใส่ ET-Tube, ICD -> 1 Wk เสียชีวิต

ผู้ป่วยติดเตียง มาตรฐานการดูแล!!

ผู้สูงอายุ Bedridden PH: DM, HT, CVD, Rhematoid

ผป. มีไข้สูง ติดเชื้อ URI, UTI, Bed sore มีการจ่ายยาสำหรับรักษา Rhematoid จาก hydroxychloroquine sulfate (HCQ) เป็น hydrochlorothiazide (HCTZ) แพทย์ discharge โดย BP 80/40 mmHg, Oxygen sat 80-90% ทำให้ผู้ป่วยต้องรักษาตัวในหอผู้ป่วยใน รพ. อื่น พร้อมเครื่องช่วยหายใจ

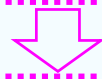
มาด้วยท้องเสีย เกิดภาวะ Hyperkalemia เสียชีวิตที่ห้องฉุกเฉินด้วย MI, massive hemothorax, rupture cardiac tamponade, rupture left ventricular free wall

คดีไข้สูง แผลพุพอง

เวลา 14 น. ผป. ไปคลินิกด้วยไข้สูง 39°C มีแผลพุพองที่ขาทั้งสอง
15 จุด ต่อม้นำเหลืองขาหนีบบวมแดง 3 ลักดาร์ห์

การรักษา Roxithomycin 1*2 oral ac # 6; Paracetamol 1-2
tab oral prn # 10; Lincomycin 1 amp IM; set dressing

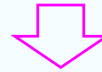
หลังฉีดยา 2 นาที ผป. อาเจียน 1 ครั้ง หายใจติดขัด

คดีใช้สูง แผลพุง

CPM 1 amp IM; Dexamethasone 1 amp IM; Ventolin nebulizer;
ตามรตพยาบาลฉุกเฉิน

ระหว่างทางส่ง รพ. หยุดหายใจ -> BLS, 0.9% NSS; Adrenalin 1 amp IM

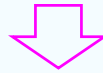
เวลา 16.30 น. ฅ ER No PR, BP แพทย์ใส่ ET tube, defibrillation,
adrenaline Dx: Cardiac arrest & anaphylactic shock -> tracheostomy

คดีใช้หวัด

พยาบาล ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล
ประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ให้บริการเฉพาะการผดุงครรภ์

วันเกิดเหตุผู้ป่วยมาขอรับบริการมีอาการเจ็บคอ เป็นไข้ ปวดศีรษะ ได้ฉีดยา
ให้แก่ผู้ป่วย 2 เข็ม หลังฉีดยาผู้ป่วยมีอาการชัก เกร็ง ปากเบี้ยว จึงนำตัวผู้ป่วย
ส่งโรงพยาบาล ต่อมาผู้ป่วยเสียชีวิต

เปิดคลินิกการพยาบาล ร่วมกับ นวก.

เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ตรวจสอบรายการยา ในคลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ที่ถูกยึด เป็นของกลางทั้งยาเม็ดและยาฉีด จำนวนทั้งสิ้น 16 รายการ โดยนักวิชาการสาธารณสุข และใช้ยาตามคู่มือยาของสภาการพยาบาล

พยาบาลให้ข้อมูลว่า ผ่านการอบรมพยาบาลเวชปฏิบัติ การรักษาเบื้องต้น รับสารภาพว่า จะไปคลินิกเป็นบางวัน วันที่ไม่ได้ไป นวก. จะทำหน้าที่ตรวจรักษาแทน

- มีหน้าที่ดูแล มิให้ผู้อื่นที่มีไข้พยาบาล เข้ามาประกอบวิชาชีพฯ จึงมีความผิดตาม กฎหมายสถานพยาบาล อาจต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหก หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 34 (1), 63)
- มียาอันตรายไว้ครอบครอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินหนึ่ง หมื่นบาท (มาตรา 12 , 101)

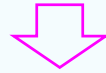

วัคซีนปลอม

ตำรวจตรวจค้นคลินิกพยาบาลที่ได้รับแจ้งว่า หลอกฉีดวัคซีนปลอม แต่ไม่พบ
วัคซีนโมเดอร์นา แต่พบมียาเกิน ไม่มีผู้เสียหาย
พยาบาลยอมรับว่า วันเกิดเหตุมีผู้ใช้บริการที่คลินิกเป็นผู้ป่วยเดิม และเป็นญาติของ
พยาบาล มาด้วยมีไข้ ได้ฉีดยาแก้ไข้หวัด และรับว่ามียาเกินรายการ เช่น
**Triamcinolone Acetonide Cream, Amoxicillin Dry Syrup, Levonorgestrel,
Norfloxacin, Hydrocortisone, etc**

พยาบาลร้องถูกปิดคลินิก...ไม่มีสิทธินัดยาผู้ป่วย

พยาบาลทำงานที่พระพุทธบาทคลินิกเวชกรรม จังหวัดสระบุรี แจ้งว่าถูกกล่าวหา ในความผิดฐานเป็นพยาบาลไม่สามารถนัดยาให้ผู้ป่วย ผิด พรบ. วิชาชีพเวชกรรม ซึ่งเธอถูกตำรวจจับกุมตัวไปดำเนินคดี และมีผลทำให้สาธารณสุขจังหวัดสั่งปิดคลินิกนาน 30 วัน ทำให้คลินิกเสื่อมเสียชื่อเสียง

เปิดคลินิกการพยาบาล

NP ถูกจับเรื่อง ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์เกินขอบเขต
ในคลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์

ย้ายไปเปิดคลินิกเวชกรรมจังหวัดอื่น โดยขออนุญาตเปิดเสาร์-อาทิตย์ จ้างแพทย์

วันจันทร์-ศุกร์ เปิดคลินิกให้การพยาบาล ด้วยตนเอง

สตจ. ส่งคนล่อซื้อบริการในวันเสาร์-อาทิตย์ที่เปิดทำการ
ผป. ขอนิทยา diclofenac แก้ปวดหลัง แพทย์สั่ง พว. ฉีดให้

จนท. เข้าจับกุม อ้างว่า ไม่มีสิทธิขาย/ ฉีดยา

กว่า 50 ปี พยาบาลเวชปฏิบัติ

รักษาโรคเบื้องต้น จ่ายยาสมเหตุผล

ตามมาตรฐานวิชาชีพ ประชาปอดภัย

